

На основу члана 230б став 5. Закона о полицији („Службени гласник РС”, бр. 6/16 и 24/18),

Министар унутрашњих послова доноси

УПУТСТВО

о Методологији за спровођење анализе ризика од корупције у Министарству унутрашњих послова

“Службени гласник РС”, број 94 од 7. децембра 2018.

1. Овим упутством утврђује се Методологија за спровођење анализе ризика од корупције у Министарству унутрашњих послова, кроз идентификацију и опис ризика, процену ризика, израду регистра ризика, израду плана превентивних мера, контролу примене превентивних мера за спречавање, ублажавање или отклањање вероватноће појаве корупције или последица корупције, као и ревизију ризика у Министарству унутрашњих послова (у даљем тексту: Министарство).

2. Методологија за спровођење анализе ризика од корупције у Министарству унутрашњих послова – у даљем тексту: Методологија (Прилог) одштампан је уз ово упутство и чини његов саставни део.

3. Методологија садржи Образац за анализу активности подложних корупцији (Образац 1), Образац за идентификацију, опис и процену ризика корупције (Образац 2), Образац о процени правног оквира за борбу против корупције (Образац 3), Образац за процену мера за контролу ризика од корупције (Образац 4), Скалу за процену вероватноће појаве ризика од корупције (Образац 5), Скалу за процену укупног утицаја ризика од корупције (Образац 6), Скалу за процену изложености ризицима од корупције и Скалу за класификовање ризика од корупције (Образац 7) и Образац за регистар ризика од корупције (Образац 8), који су одштампани у прилогу овог упутства и који чине његов саставни део.

4. У циљу спровођења анализе ризика од корупције утврђује се јединствена и ефикасна методологија на основу које ће се проценити ризици од корупције у Министарству, утврдити спољни, институционални и појединачни извори ризика корупције и формулисати мере неопходне за њихово спречавање, ублажавање или елиминисање.

5. Ово упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јануара 2019. године.

01 број 8815/18-4

У Београду, 28. новембра 2018. године

Министар,

др **Небојша Стефановић**, с.р.

Прилог

МЕТОДОЛОГИЈА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АНАЛИЗЕ РИЗИКА ОД КОРУПЦИЈЕ У МИНИСТАРСТВУ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА

Уводне напомене:

Сектор унутрашње контроле (у даљем тексту: Сектор) врши размену података са Агенцијом за борбу против корупције (у даљем тексту: Агенција): приликом идентификације и описа ризика од корупције, након израде извештаја о спроведеној анализи ризика од корупције са предлогом превентивних мера, током праћења спровођења превентивних мера и након израде Годишњег извештаја о праћењу спровођења анализе ризика од корупције.

Значење појединих појмова:

1) ризик – представља могућност настанка корупције или етички и професионално неприхватљивих поступака и других неправилности који угрожавају интегритет институције;

2) извор ризика – представља околност која узрокује, омогућава и/или поспешује настанак корупције и других неправилности;

3) процена ризика – представља процену постојећег степена изложености конкретном процеса (организационих јединица и радних места) у Министарству ризицима за настанак корупције или етички и професионално неприхватљивих поступака и других неправилности, а добија се као производ оцене утицаја ризика и вероватноће настанка ризика;

4) вероватноћа ризика – представља извесност настанка корупције и етички и професионално неприхватљивих поступака и других неправилности у конкретном процесу;

5) утицај ризика – представља штету која може настати по јавно добро (јавне ресурсе, углед институције и сл.) наступањем корупције и етички и професионално неприхватљивих поступака и других неправилности у конкретном процесу;

6) постојеће мере за управљање ризиком – представљају мере које Министарство већ примењује како би се интензитет извора ризика за настанак корупције и других неправилности смањило или отклонило;

7) превентивне мере – представљају мере које се након разматрања постојећих мера за управљање ризиком планирају у циљу смањења или отклањања извора ризика од корупције;

8) регистар ризика – је евиденција свих ризика у Министарству за свако радно место и организациону јединицу и може се водити и у софтверској апликацији за праћење ризика корупције.

Примена Методологије у Министарству обухвата следеће фазе:

- 1) образовање Радне групе за реализацију активности;
- 2) идентификацију, опис и анализу ризика од корупције;
- 3) процену ризика од корупције;
- 4) израду плана превентивних мера и извештаја о извршеној процени ризика;
- 5) контролу спровођења превентивних мера;
- 6) праћење и ревизију ризика од корупције;
- 7) поновну процену ризика од корупције.

1. образовање Радне групе

У циљу спровођења анализе ризика од корупције, на иницијативу Сектора, образује се Радна група за спровођење анализе ризика од корупције у Министарству у чијем су саставу представници Сектора и организационе јединице у којој се спроводи анализа ризика од корупције. Радном групом руководи представник Сектора, а испред организационе јединице где се спроводи анализа ризика од корупције ће бити одређена контакт особа за сарадњу са Сектором у циљу боље координације спровођења активности.

На иницијативу Сектора, учешће у Радној групи могу узети и представници других организационих јединица Министарства у циљу квалитетне процене нормативног, организационог и функционалног оквира организационе јединице где се спроводи анализа ризика од корупције.

Након образовања, Радна група обавља припремну фазу, која предвиђа:

- 1) информисање запослених о спровођењу анализе ризика у њиховој организационој јединици;
- 2) обуку чланова Радне групе за спровођење анализе ризика од корупције;
- 3) одређивање услова, рокова и планирање активности у свакој фази анализе и одређивање задатака и одговорности сваког члана Радне групе.

Руководиоци организационих јединица у Министарству обезбеђују учешће својих запослених у свим фазама спровођења анализе ризика од корупције и достављају Радној групи све информације и документа који се односе на организацију и функционисање организационе јединице којом руководе у циљу идентификације и процене ризика од корупције.

2. Идентификација, опис и анализа ризика од корупције

Идентификација и опис ризика обухвата евидентирање и анализу претњи од корупције и слабости које су присутне у организационој структури и које могу довести или су довели до појаве корупције у Министарству.

Сектор и Агенција врше размену података, добијених на основу активности спроведених у оквиру свог делокруга рада, а који ће омогућити Радној групи да идентификује, опише и процени све претње и ризике од корупције у организационој јединици која је предмет спровођења анализе ризика од корупције.

Радна група приликом идентификације и описа ризика од корупције спроводи следеће активности у организационој јединици где се спроводи анализа ризика од корупције:

- 1) анализира радне активности запослених и специфичности њихових радних места;
- 2) врши опис ризика и извор ризика од корупције;
- 3) анализира правни оквир и процедуре;
- 4) анализира притужбе и друга обраћања у вези са радом запослених и организационих јединица;
- 5) анализира дисциплинске поступке;
- 6) анализира поднете кривичне пријаве против запослених;
- 7) анализира извештаје претходних превентивних контрола и наложених мера;
- 8) обавља разговор са руководиоцима организационе јединице, запосленима у организационој јединици и инспекторима Сектора о појавним облицима конкретних случајева корупције;

9) анализира доступне публикациије и постојеће извештаје који се односе на процену ризика од корупције;

10) израђује упитнике и спроводи анкете међу запосленима о ризицима од корупције.

У циљу анализе радних активности запослених и специфичности њихових радних места, Радна група анализира све активности које показују слабости у систему контроле и попуњава Образац за анализу активности подложних корупцији.

На основу информација добијених након анализе радних активности, упитника и других доступних података, Радна група идентификује скуп ризика од корупције за сваку активност и уноси податке за сваки ризик у Образац за идентификацију, опис и процену ризика корупције.

Радна група за сваки ризик у Обрасцу за идентификацију, опис и процену ризика корупције, анализира изворе ризика и постојеће мере за управљање ризиком.

Радна група врши анализу извора сваког појединачног ризика, на тај начин што идентификује све спољашње и унутрашње изворе који се односе на конкретан ризик.

Спољашњи извори се идентификују кроз анализу правног оквира који регулише одређену област, поступање или процес рада, примене овлашћења, ефикасности спољашњег надзора и транспарентности извора финансирања.

Унутрашњи извори се идентификују кроз анализу институционалних, процедуралних и индивидуалних извора ризика од корупције.

Институционални извори се налазе у систему управљања институцијом који није ефикасан у домену надзора, праћења, анализе и санкционисања, непостојању етичких правила и праксе којом се активно промовишу етичке вредности, непотпуним, неуједначеним и неусаглашеним интерним правилима и процедурама, непостојећем и нефункционалном систему унутрашњег узбуњивања, непостојећем и нефункционалном систему унутрашње контроле и интерне ревизије, толерисању и умешаности у корупцију руководиоца институције, непостојећем или нефункционалном систему обуке руководиоца и запослених.

Процедурални или раднопроцесни извори ризика се налазе у неадекватној организацији конкретног радног процеса, непостојећој или непотпуно разрађеној интерној процедури везаној за конкретан радни процес, неадекватној промени интерне процедуре, нетранспарентном процесу одлучивања у оквиру радног процеса, прешироко постављеним дискреционим овлашћењима лица која спроводе радни процес, неадекватном интерном надзору над спровођењем радног процеса, непостојећем, застарелом или неадекватном опису послова у оквиру радног процеса, стварним задужењима која су много већа и шира од оних која су формално дефинисала и сл.

Индивидуални фактори ризика се односе на лица која раде на конкретним пословима у оквиру радног процеса или лица која надзиру или контролишу њихов рад, а налазе се у недостатку личног интегритета, недостатку знања и вештина, неадекватном систему евалуације резултата рада, притиску којем је одређено лице која ради на конкретном задатку изложено, неадекватном односу са странкама и др.

Радна група, према случају, врши анализу правног оквира који примењује организациона јединица Министарства где се спроводи анализа ризика од корупције, и попуњава Образац о процени правног оквира за борбу против корупције, узимајући у обзир следеће ризике од корупције:

- 1) злоупотреба у примени прописа;
- 2) постојање правила која су у колизији;
- 3) недостатак и неадекватна примена правног акта;
- 4) привилеговање одређених категорија лица и привилеговање у процедурама;
- 5) недостатак или недовољни број контролних механизма;
- 6) немогућност примене прописа;
- 7) недостатак одговорности и обавеза;
- 8) ограничен приступ информацијама, недостатак адекватне транспарентности;
- 9) неисправна језичка формулација.

Циљеви процене правног оквира су:

1) идентификација прописа у одређеној организационој јединици или за појединачно радно место, где је уочена претња или извор корупције;

2) непостојање правног оквира и/или колизија у постојећим прописима;

3) изrada предлога за измену/допуну одредби појединачних прописа којима се спречавају, отклањају или умањују ризици од корупције.

Радна група анализира конкретне случајеве корупције, како би утврдила став запослених у погледу корупције, слабости успостављених система контроле, ефикасност надзора који врше руководиоци и др., узимајући у обзир следеће елементе:

- 1) могуће претње и узроци за појаву случајева корупције, степен опасности или њихов утицај;
- 2) могући извори ризика од корупције којима су запослени изложени;
- 3) мере или активности које предузима запослени који утичу на извршење кривичног дела са елементима корупције, као и мере које предузима да прикрије извршење кривичног дела;
- 4) кривична дела са елементима корупције, која су раније извршена у оквиру делокруга рада;
- 5) превентивне мере које се примењују у оквиру одређене активности где се догодио случај корупције.

У циљу оцене постојећих мера за управљање ризиком, Радна група врши анализу ефикасности интерног система контроле и начина руковођења, како би утврдила да ли је ризик контролисан, делимично контролисан или неконтролисан, и попуњава Образац за процену мера за контролу ризика од корупције, узимајући у обзир следеће елементе:

- 1) анализу извршених контрола, поднетих кривичних пријава, притужби, обраћања и наложених мера одговорности које су идентификовале недостатке или претње од корупције у систему контроле и руковођења, а које узрокују појаву корупције;
- 2) ефикасност спровођења наложених мера и препорука од стране Сектора и руководиоца организационе јединице, након извршене контроле рада и уочених слабости;
- 3) анализу система надзора и контроле радних процедура, и њихову транспарентност;
- 4) могућност појаве корупције у случајевима када руководиоца или запослени планирају и координирају одређене задатке и активности.

3. Процена ризика од корупције

Процена ризика од корупције се врши кроз процену вероватноће и нивоа утицаја ризика на очекиване резултате и поступање запосленог, у циљу утврђивања приоритета мера за спречавање, ублажавање и контролу ризика од корупције.

Радна група врши процену ризика од корупције, кроз обраду претходно прикупљених информација, за сваки ризик који је уписан у Образац за идентификацију, опис и процену ризика.

Радна група описује ризике од корупције, анализира њихове изворе, врши њихову процену и предлаже превентивне мере.

У циљу процене ризика од корупције, Радна група спроводи следеће активности:

- 1) процену вероватноће настанка ризика од корупције;
- 2) утврђивање утицаја ризика од корупције на спровођење циљева и активности организационих јединица Министарства;
- 3) процену начина спровођења постојећих контролних мера за сваки ризик од корупције;
- 4) утврђивање изложености ризицима и приоритета интервенције;
- 5) класификацију ризика од корупције по његовом интензитету и расподела ризика.

Радна група одређује ниво вероватноће настанка ризика од корупције кроз процену могућности појаве ризика од корупције у оквиру активности организационе јединице.

Процена се врши на основу података прикупљених у фази идентификације и описа ризика, користећи Скалу за процену вероватноће појаве ризика од корупције.

Радна група одређује и региструје ниво вероватноће у Образац за идентификацију, опис и процену ризика од корупције.

У циљу утврђивања утицаја ризика од корупције, Радна група врши процену његових могућих ефеката на циљеве, активности или очекиване резултате радног места или организационе јединице.

Радна група утврђује све могуће вредности укупног утицаја за сваки идентификован ризик од корупције и у процентуалном облику утврђује релативни значај сваке појединачне вредности у оквиру укупног утицаја.

Радна група, након процене, евидентира ниво укупног утицаја у Образац за идентификацију, опис и процену ризика од корупције, користећи Скалу за процену укупног утицаја ризика од корупције.

Радна група врши процену да ли су постојеће превентивне мере које се односе на идентификоване ризике биле адекватно планиране и примењене и резултате процене уписују у Образац за идентификацију, опис и процену ризика од корупције, користећи Образац за процену мера за контролу ризика од корупције.

Радна група рачуна ниво изложености ризицима од корупције, који чини производ вредности вероватноће и утицаја, користећи Скалу за процену изложености ризицима од корупције.

На основу добијене вредности, Радна група утврђује приоритет интервенције који уписује у Образац за идентификацију, опис и процену ризика од корупције.

На основу приоритета интервенције, по редоследу вредности нивоа изложености, Радна група класификује по његовом интензитету и распоређује ризике од корупције према Скали за класификовање ризика од корупције.

4. Израда плана превентивних мера и Извештаја о спроведеној анализи ризика од корупције

Радна група на основу идентификованих ризика од корупције, те резултата њихове процене, предлаже превентивне мере за смањење и отклањање извора ризика од корупције и сачињава Регистар ризика од корупције.

Превентивне мере се дефинишу за свако појединачно радно место или организациону јединицу и уносе се у Образац за идентификацију, опис и процену ризика од корупције, имајући у виду следеће категорије превентивних/контролних мера:

1) превентивне мере се односе на идентификоване изворе и за резултат имају ограничавање вероватноће извршења кривичног дела са елементима корупције од стране запослених или другог лица и обухватају:

(1) мере за планирање, координацију и контролу активности на транспарентан начин уз јачање одговорности и обучености руководиоца,

(2) мере за надзор над приступом информацијама, евиденцијама, документацији или другим изворима информација, како би се отклонила могућност неовлашћеног коришћења, губитка или штете,

(3) мере за увођење нових неопходних евиденција и развој информационог система,

(4) мере за надзор докумената који се односе на доношење одлука и оних који се односе на радни учинак запослених,

(5) мере за прецизно дефинисање овлашћења за доношење одлука,

(6) мере за обезбеђивање адекватне комуникације са трећим лицима и грађанима у вези са обавезама које су у оквиру надлежности организационих јединица,

(7) мере којима се обезбеђује спровођење јасних процедура по линијама рада у свакој организационој јединици,

(8) мере којима се постиже промовисање промена ставова запослених према ризицима од корупције, пружањем одговарајућих информација, неопходних обука у вези са законским обавезама,

(9) мере којима се прецизира надлежност у циљу избегавања сукоба интереса или могућности злоупотребе,

(10) мере за успостављање адекватне процедуре провере током конкурса за избор запослених да би се обезбедило ангажовање одговарајућег особља и транспарентност самог процеса;

2) контролне мере се предузимају ради откривања могућих неправилности, након материјализације ризика и обухватају:

(1) спровођење насумичне контроле докумената и квалитета обављеног посла,

(2) спровођење контролних активности у вези са приступом или уношењем информација у базу података,

(3) циљане контролне активности,

(4) праћење квалитета обављеног посла и вршење насумичних провера како би се уочиле потенцијалне врсте коруптивних активности,

(5) реализацију или иницирање спровођења теста интегритета или провере имовног стања.

Све информације прибављене током спровођења анализе ризика од корупције се уносе у Образац за регистар ризика од корупције коју саставља Радна група, а одобрава Сектор.

Радна група, у наредној фази, израђује Извештај о спроведеној анализи ризика од корупције са предлогом превентивних мера за смањење и отклањање извора ризика од корупције (у даљем тексту: Извештај) у организационој јединици где је спроведена анализа.

Извештај садржи и рокове за реализацију превентивних мера и то:

1) крајњи рок за реализацију хитних превентивних мера (које се односе на ризик приоритета И – висок/екстреман ризик) – шест месеци од дана сачињавања Извештаја;

2) крајњи рок за реализацију мање хитних мера (који се односе на ризике приоритета 2 и 3 – средњи и низак) – 12 месеци од сачињавања Извештаја.

Прилог извештаја чине сва документа која је сачинила Радна група током спровођења анализе ризика од корупције (регистар ризика од корупције, образац за идентификацију, опис и процену ризика од корупције, анализа правног оквира и др.).

Радна група доставља Извештај Сектору, руководиоцу организационе јединице где је спроведена анализа ризика од корупције, директору полиције или начелнику сектора, уз обавештење министру да је извршена анализа ризика од корупције.

Информације настале као резултат спроведене Методологије се евидентирају у софтверској апликацији „Регистар ризика корупције“.

Радна група врши унос у Регистар ризика корупције на основу Обрасца за регистар ризика од корупције.

Рок за спровођење анализе ризика од корупције не може бити дужи од две године од дана образовања Радне групе.

5. Контрола спровођења превентивних мера

На основу Извештаја, руководиоци организационих јединица Министарства, где је спроведена анализа ризика од корупције, спроводе мере за спречавање, ублажавање и отклањање ризика, у роковима и на начин како је то одређено у Извештају.

Руководиоци организационих јединица сачињавају Извештај о примени плана превентивних мера, који достављају Сектору у року од шест месеци од дана достављања Извештаја.

6. Праћење, ревизија и поновна процена ризика од корупције

Сектор прати спровођење превентивних мера ради сачињавања Годишњег извештаја о праћењу спровођења и процени ефикасности превентивних мера (у даљем тексту: Годишњи извештај) и подношења предлога за ревизију или поновну процену ризика од корупције.

У циљу спровођења активности праћења, на годишњем нивоу, а до 31. децембра, све организационе јединице Министарства достављају Сектору Извештај о спровођењу и процени ефикасности превентивних мера, а који садржи следеће информације:

1) да ли су превентивне мере спроведене, на који начин се примењују и који су ефекти њихове примене;

2) које су измене извршене у погледу вредности изложености ризику од корупције, који одговара нивоима вероватноће и утицаја;

3) које су измене прописа, који могу да утичу на појаву ризика од корупције, потребне и захтевају спровођење додатних анализа ризика од корупције;

4) разлоге због којих није дошло до спровођења одређених превентивних мера;

5) предлоге додатних мера за превенцију/контролу ризика.

Сектор доставља министру и Агенцији годишњи извештај најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину, који садржи предузете активности на основу достављених извештаја о спровођењу и процени ефикасности превентивних мера од стране организационих јединица Министарства.

Такође, уколико приликом обављања послова из свог делокруга рада, Сектор уочи нове ризике од корупције за одређену организациону јединицу или радно место у Министарству или уочи да превентивне мере нису допринеле умањењу или елиминисању ризика, Сектор може да иницира спровођење нове анализе ризика од корупције или ревизију ризика у контролисаној организационој јединици Министарства.

Уколико се појаве нови извори већ идентификованих ризика од корупције или промени ниво изложености или утицаја ризика на ефикасност превентивних и контролних активности, Сектор врши ревизију ризика тако што уноси измене за појединачни ризик у Обрасцу за идентификацију, опис и процену ризика од корупције од корупције и Регистру ризика корупције, спроводећи поново све фазе предвиђене Методологијом.

Активност се завршава слањем ревидираног Извештаја о извршеној процени ризика од корупције.

У случају појаве већег броја случајева корупције у одређеној организационој јединици, Сектор спроводи поновну процену ризика од корупције, по одобрењу руководиоца Сектора, на основу предлога овлашћеног руководиоца Сектора, у циљу идентификовања могућих неправилности у управљању ризицима од корупције и израде нових превентивних мера у области у којој се спроводи анализа.

Сектор планира и спроводи поновну процену на следећи начин:

1) обавља разговор са руководиоцима и запосленима у организационој јединици где се врши поновна процена;

2) врши анализу и процену процедура и докумената сачињених у складу са методологијом од стране организационих јединица Министарства, у циљу познавања активности, процеса или процедура које ће се процењивати;

3) врши анализу случајева корупције који су регистровани у тој организационој јединици;

4) одређује циљеве и методе које ће се користити у поновној процени ризика од корупције;

5) израђује извештај о поновној процени ризика.

Након извршених процена, Сектор сачињава извештај о поновној процени који садржи следеће елементе:

- 1) сврху и циљеве поновне процене ризика од корупције;
- 2) методологију поновне процене (неопходна документација, методе, технике и процедуре током поновне процене, коришћени инструменти);
- 3) документа која су била предмет поновне процене ризика од корупције;
- 4) закључке који су резултат поновне процене;
- 5) закључке и препоруке за превентивне/контролне мере усмерене ка ризицима од корупције.

Извештај о поновној процени се доставља руководицу организационе јединице Министарства која је била предмет процене у циљу спровођења предложених мера наведених у Извештају.

Резултате спроведене поновне процене ризика од корупције, Сектор уноси у софтверску апликацију „Регистар ризика корупције“.

Руководилац организационе јединице у року од 90 дана од дана пријема Извештаја о поновној процени доставља Извештај о примени плана превентивних мера.

Сектор врши надзор, координира и процењује успешност спровођења Методологије, као и мере за превенцију корупције на основу података и информација које су доставиле организационе јединице Министарства или на основу извештаја о поновној процени које сачини Сектор.

Образац 1.

Образац за анализу активности подложних корупцији

Назив организационе јединице у Министарству: (сектор, дирекција, управа, служба, одељење, јединица, одсек и др.)		
Назив организационе јединице/радног места:		
Датум израде: __/__/____	Члан Радне групе/одговорно лице за израду:	Датум ревизије:

Области активности	Активности подложне корупцији	Задаци (дневни, недељни или повремени)

Ред. бр.	Документа која се често сачињавају у оквиру активности	Садржај докумената	Периодичност њиховог састављања	Којој организационој јединици/лицу се шаље/ која орг. јединица их заступа

Ред. бр.	Јединице/ Одељења /Службе/Управе/Сектори (интерне или екстерне у односу на орг. јединицу) са којима се сарађује у циљу реализације задатака	Природа односа сарадње (заједничке активности)	Правни оквир сарадње

Ред. бр.	Материјали, техничка средства и/или возила који се користе за испуњење задатака

Образац 2.

Образац за идентификацију, опис и процену ризика од корупције

Назив организационе јединице у Министарству: (сектор, дирекција, управа, служба, одељење, јединица, одсек и др.)		
Назив организационе јединице/радног места:		
Рањива активност:		
Датум издавања: _/_/	Члан радне групе/одговорно лице за израду:	Датум ревизије: _/_/
Опис ризика (претње):.....		
Запослени изложени ризику:.....		
Извори ризика од корупције/ слабости које одређују ризик:		
• извори оквиру.....	ризика у	правном
• слабости у погледу капацитета за превенцију/контролу ризика.....		
• извори ризика (претњи) —		
• карактеристике организационе структуре и људских ресурса.....		
Могуће последице на нивоу циљева/активности организационе јединице:		

Ниво ризика	Вероватноћа (В)	Укупни утицај (УУ)	Изложеност (ВхУУ)	Приоритет (1, 2 или 3)
Компоненте/обим утицаја	Релативни значај компоненти(%)	УТИЦАЈ (од 1 до 5)	Релативни значај x утицај	
УКУПНО	$\Sigma_{[1,n]} 100\%$		$\Sigma_{[1,n]} = \text{Укупни утицај (УУ)}$	

Постојеће мере за превенцију и управљање ризиком	Ефикасност мера
1.	
2.	
3.	

Додатне мере за превенцију и контролу ризика	Одговорно лице за праћење ризика
1.	
2.	
3.	

Образац 3.

Образац о процени правног оквира за борбу против корупције

Назив организационе јединице у Министарству: (сектор, дирекција, управа, служба, одељење, јединица, одсек и др.)		
Назив организационе јединице/радног места:		
Датум израде: ____/____/____	Члан Радне групе/одговорно лице за израду:	Датум ревизије:

Оцењена област:						
Бр.	Бр. прописа, (закон, подзаконски акт, правила) тип, назив	Процена и примедбе на садржај правног оквира				
		Бр. члана	Текст (члан или став)	Потенцијални фактори/елементи који могу довести до корупције	Примери претње или случајеви корупције (могућа кривична дела или друге неправилности које су последица лошег правног оквира)	Закључци и препоруке

Образец 4.

Образец за процену мера за контролу ризика од корупције

	Питање бр. 1	Питање бр.2	Питање бр.3
	Мера се ефективно односи на идентификован ризик?	Мера је добро документована и званично/службено саопштена свим запосленима?	Утврђена мера је оперативна и доследно примењена?
Не Делимично да	1	1	1
	3	2	2
	6	3	3
	П ₁	П ₂	П ₃

Ниво	Скор (П (1)+ П (2) + П (3))	Опис
неефикасно	3	У најбољем случају, мера се односи на ризике, али није адекватно/ добро документована или примењена; у најгорем случају, мера се заиста не односи на циљани ризик, није сачињена нити примењена.
смањено/ слабо	4	Мера се односи на ризик, бар делимично, али документовање и/или примена треба значајно да буду побољшани и прилагођени.
добро	5-8	Мера се односи на ризик, али документовање и/или примена треба да се побољшају.
врло добро	9-12	Мера се односи на ризике, добро је документована и примењена .

Образак 5.

Скала за процену вероватноће појаве ризика од корупције

Ниво вероватноће	Опис	Показатељи	Погодујући фактори
<u>1 – низак</u>	<u>Мало је вероватно да ће се опасност од корупције манифестовати.</u>	– Нема претходних случајева у својој или другој организационој структури у сличној области активности; Напомена: Процене кривичних дела ће бити ограничене на постојеће податке у организационој структури, податке о њеном оснивању или организацији/реорганизацији садашње организационе структуре, а на основу постојеће регулативе, ако су ти подаци релевантни. – Постоје до 3 погодујућа фактора;	1. Законодавна питања – законске празнине, нејасна, непредвидљива правила, регулисање изузетака који стварају проблеме у тумачењу и примени, флексибилност у субјективном тумачењу; 2. Ограничен капацитет за спровођење активности; 3. Посебности организационе културе у погледу прихватања материјалних користи, односно толерисања таквог понашања; 4. Постојање извора опасности или притиска на запослене; 5. Чести контакти са спољним институцијама, са корисницима јавних услуга;
<u>2 – средњи</u>	<u>Опасност од корупције је могућа, може се манифестовати.</u>	– Постоје кривична дела са елементима корупције у сличним областима активности или ситуацијама које су сличне опасности која се процењује; – Постоји до 5 погодујућих фактора;	6. Извршавање радних обавеза изван седишта јавне институције; 7. Управљање обавештајним подацима – прикупљање, чување и коришћење обавештајних података или осетљивих информација, приступ поверљивим информацијама, управљање тајним подацима; 8. Управљање финансијским ресурсима;
<u>3 – високи</u>	<u>Опасност од корупције се може тренутно дешавати у радној активности.</u>	– Кривична дела са елементима корупције постоје у вашој организационој структури; – Постоји више случајева у сличним доменима или ситуацијама које имају више сличности са опасношћу која се процењује; – Постоји више од 5 погодујућих фактора;	9. Јавне набавке; 10. Издавање одобрења, дозвола и овлашћења; 11. Издавање докумената; 12. Спровођење активности контроле, надзора, евалуације, саветовања и ревизије; 13. Искључива моћ одлучивања; 14. Регрутовање и избор запослених; 15. Спровођење активности везаних за контролу поштовања или кршења закона, повреде закона, итд.
		Ако су погодујући фактори једини идентификовани фактор, постојање одређеног броја погодујућих фактора не доводи аутоматски до сврставања ризика у одређену категорију; Радна група доноси ту одлуку на основу конкретне, поуздане анализе.	Радна група процењује постојање ових фактора на нивоу организационе структуре, задатака или запослених на основу правних аката, интерних процедура, као и података, информација и искустава чланова Радне групе.

Образац 6.

Скала за процену укупног утицаја ризика од корупције

Ниво утицаја	Опис	Показатељи	Напомене
1 – низак	Коруптивно дело које би се могло извршити <u>не утиче на активност организационе јединице</u> , има низак финансијски утицај и не наноси већу штету имиџу институције.	- не производи утицај на друге активности, осим на ону у којој је кривично дело извршено; - нема озбиљног утицаја на активност; - мањи или безначајан утицај на постизање професионалних циљева; - може да створи негативан имиџ; - у кратком периоду утиче на перцепцију институције и професионалну структуру; - минималан финансијски утицај.	Утицаји на нивоу активности у којима је дошло до кривичног дела или на нивоу других активности установе процењени су у смислу ремећења времена активности, квалитета услуга, законитости активности, административне или економске ефикасности;
2 – просечан	Коруптивно дело које би могло да буде извршено <u>утиче на начин на који организациона јединица спроводи</u> своје активности у целости, има финансијски утицај и негативно утиче на имиџ институције.	- утиче на начин на који организациона јединица спроводи своје активности у целости (не само активност у којој је извршено кривично дело); - професионални циљеви су делимично остварени; - постоји негативан утицај на ефикасност активности; - постоји финансијски утицај; - постоји негативан утицај на имиџ институције, са негативним публицитетом, посебно на локалном нивоу.	Финансијски утицај се анализира на основу неефикасно или незаконито потрошених ресурса, као и евентуалних губитака, ако их има.
3 – висок	Коруптивно дело које би могло да буде извршено <u>озбиљно утиче на начин на који организациона јединица спроводи своје активности или их чак зауставља</u> , има велики финансијски утицај и <u>наноси озбиљну штету имиџу институције</u> .	- активност је озбиљно угрожена; - неспособност остваривања циљева постављених за организациону јединицу или знатан утицај на њих; - средњерочно и дугорочно погоршање ефикасности активности, кашњења у планираним активностима; - финансијски губитак због замене или обуке запослених, промене радних процедура, непланираних набавки техничких инструмената, алата, итд.; - имиџ институције је озбиљно угрожен, са негативним публицитетом на националном и међународном нивоу.	

Образец 7.

Скала за процену изложености ризицима од корупције

Ниво вероватноће	Скоро сигурно	5	5	10	15	20	25
	Вероватно	4	4	8	12	16	20
	Могуће	3	3	6	9	12	15
	Мало вероватно	2	2	4	6	8	10
	Немогуће	1	1	2	3	4	5
			1	2	3	4	5
			Веома низак	Низак	Средњи	Висок	Критичан
			Ниво утицаја				

Скала за класификовање ризика од корупције

КАТЕГОРИЈА	ПРИОРИТЕТ	ОДГОВОР НА РИЗИК
Висок/екстреман ризик	Приоритет 1	Захтева усмеравање пажње руководиоца на усвајање/спровођење хитних одговарајућих превентивних мера
Средњи ризик	Приоритет 2	Могу се пратити или контролисати повећањем ефикасности постојећих мера или, усвајањем додатних превентивних мера
Низак ризик	Приоритет 3	Могу се толерисати и сматраће се карактеристичним за активности организационе јединице Министарства; није неопходно усвојити додатне мере већ применити постојеће.

Образац 8.

Образац за регистар ризика од корупције

И део – Идентификација, опис и процена ризика

Ред. бр.	Идентификација и опис ризика		Процена ризика					
	Опис ризика (претња од корупције)	Узроци	Параметри ризика				Постојеће мере	Примена постојећих мера
			Вероватноћа	Глобални утицај	Изложеност (кол. 4 x кол. 5)	Приоритет		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								

ИИ део – Утврђивање и примена мера за превенцију

Ред. бр.	Опис ризика (претња од корупције)	Додатне мере	Рок/ трајање имплементације	Одговорно лице(а) за ризик	Мониторинг и ревизија					
					Процена мера за контролу		Параметри ревидираног ризика			
					Показатељи процене ¹⁾	Материјализовани ризици корупције ²⁾	Вероватноћа	Глобални утицај	Изложеност (кол. 8 x кол. 9)	Приоритет
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.										
2.										
3.										
4.										
5.										

¹ За сваку меру појединачно² Који одговара описаном ризику.